

Tytułem przypomnienia, zgodnie z art. 107 ust. 1 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej z pomocą publiczną mamy do czynienia w przypadku:

- ❑ dokonania transferu zasobów państwowych,
- ❑ występowania korzyści ekonomicznej na warunkach korzystniejszych niż rynkowe,
- ❑ selektywnego charakteru udzielonej pomocy (uprzywilejowuje określone przedsiębiorstwo lub przedsiębiorstwa albo produkcję określonych towarów),
- ❑ naruszenia lub groźby naruszenia konkurencji, wpływającej na wymianę handlową między państwami członkowskimi UE.

W przypadku finansowania projektu środkami publicznymi (np. w ramach regionalnych programów operacyjnych lub z zasobów Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej), zawsze spełnione będą pierwsze trzy z powyższych przesłanek. Kluczowym elementem, przesądającym o wystąpieniu pomocy publicznej, będzie spełnienie przez inwestora ostatniej przesłanki, czyli naruszenia lub groźby naruszenia konkurencji wpływającej na wymianę handlową między państwami członkowskimi UE. Jak wspomniano o tym w poprzednich artykułach, wymaga to kompleksowego przeanalizowania szeregu czynników.

Aquapark a pomoc publiczna

Weźmy za przykład popularne dzisiaj przedsięwzięcie, polegające na budowie aquaparku z infrastrukturą dodatkową, taką jak siłownia, sauna i inne urządzenia sportowo-rekreacyjne,

Ostrożnie z pomocą!

Część III

Rafał Cieślak, Zbigniew Wojciechowski

W poprzednich numerach „sportplusa” przedstawiliśmy informacje na temat pomocy publicznej, która może wystąpić w projektach z zakresu infrastruktury sportowej, w tym w szczególności współfinansowanych z funduszy UE. W tym miejscu chcielibyśmy pokazać na konkretnym przykładzie, w jaki sposób problematykę pomocy publicznej należy uwzględnić w trakcie planowania i realizacji inwestycji sportowych.

a także z zapleczem hotelowym i gastronomicznym (Rys.1.).

W przedstawionej przez nas sytuacji faktycznej wystąpić mogą zatem trzy sytuacje:

1. **Z pewnością wystąpi pomoc publiczna.**
2. **Pomoc publiczna może, ale nie musi wystąpić.**
3. **Na pewno nie wystąpi pomoc publiczna.**

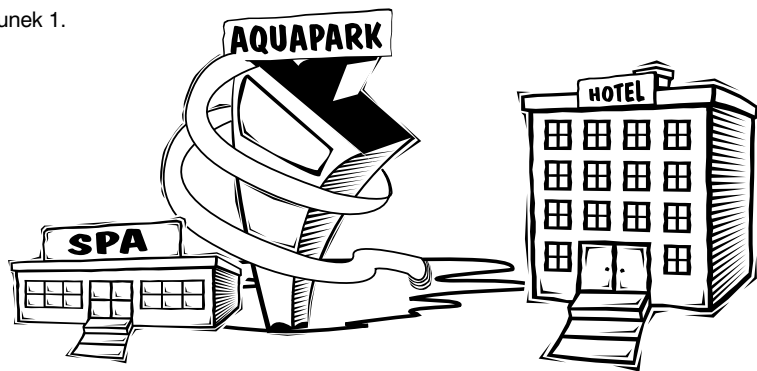
Do pierwszej grupy zaliczone zostaną głównie projekty zlokalizowane w większych aglomeracjach miejskich, w których występuje konkurencja na szeroko rozumianym rynku sportowym i turystycznym. Nowoczesny aquapark z pewnością będzie posiadał duży potencjał komercyjny, w związku z czym inwestycją taką zainteresowani mogą być przed-

siębiorcy, zarówno krajowi, jak też z innych państw członkowskich UE.

W przypadku braku możliwości zrealizowania projektu ze środków europejskich w związku z wystąpieniem pomocy publicznej, ciekawą alternatywę stanowić może tu także partnerstwo publiczno-prywatne lub koncesja na roboty budowlane. Objęcie projektu pomocą publiczną nie jest też wyłącznie uzależnione od bezpośredniego otoczenia rynkowego. Duże prawdopodobieństwo stwierdzenia pomocy publicznej wystąpi także w razie realizacji tzw. produktów turystycznych o wymiarze ponadregionalnym, bez względu na ich lokalizację. Duży kompleks basenów termalnych połączony z zapleczem wypoczynkowo-konferencyjnym wpisze się zapewne w definicję pomocy.

W drugim przypadku ocena czy wystąpi pomoc publiczna, będzie następczo znacznie więcej problemów. Charakterystyczne jest, że nawet w praktyce instytucji zarządzających regionalnymi programami operacyjnymi występują znaczące różnice przy ocenie projektów z zakresu infrastruktury sportowej, co każe przywiązywać do tego zagadnienia szczególną uwagę. Dokonując analizy wystąpienia pomocy należy zatem mieć na względzie szereg czynników, takich jak:

Rysunek 1.

- ❑ zasięg terytorialny obiektu;
- ❑ występowanie konkurencji;
- ❑ potencjał komercyjny obiektu;
- ❑ zakres infrastruktury towarzyszącej;
- ❑ status prawny podmiotu zarządzającego obiektem.

W ostatniej grupie znajdują się natomiast projekty, w których ryzyko wystąpienia pomocy publicznej należy uznać za minimalne, czyli przede wszystkim te związane z infrastrukturą o zasięgu lokalnym. Przypadek taki analizowany był przez Komisję Europejską, czego efektem jest Decyzja KE z 12 stycznia 2001 r. w sprawie Parku Wodnego w Dorsten. Komisja stanęła wówczas na stanowisku, że budowa przedmiotowego obiektu nie wpłynie na wymianę handlową pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej, gdyż użytkownikami parku będą w 90% mieszkańcy miasta i okolicznych gmin.

Skomplikowany przypadek

W praktyce występuje także czwarty przypadek, w którym pomocą publiczną objęta jest część projektu (związana bezpośrednio z oferowaniem usług komercyjnych), a pozostała część nie kwalifikuje się do stwierdzenia pomocy publicznej. Powoduje to liczne problemy zarówno na etapie tworzenia montażu finansowego projektu (różne poziomy pomocy), jak też w trakcie oceny przedsięwzięcia przez instytucje pośredniczące i zarządzające, gdyż w konkretnych działaniach programów operacyjnych pomoc publiczna nie zawsze jest dopuszczalna. W uproszczeniu sytuację tę można przedstawić w sposób przedstawiony na rys. 2.

Należy także pamiętać, że pomoc publiczna może wystąpić nie tylko na eta-

pie budowy, ale również w trakcie eksploatacji infrastruktury. Stanie się tak w sytuacji, w której wybudowany obiekt zostanie przekazany podmiotowi zarządzającemu na zasadach korzystniejszych niż rynkowe. Podmiotem takim może być zarówno prywatny przedsiębiorca, jak i spółka komunalna czy inny przedsiębiorca publiczny.

W celu uniknięcia zarzutu wystąpienia pomocy publicznej, właściciel infrastruktury powinien przeprowadzić otwarte postępowania przetargowe na zasadach przejrzystości i niedyskryminacji. Wybór operatora w procedurze ograniczonej powoduje bowiem pojawienie się prawdopodobieństwa pomocy publicznej, choć jak dowodzi decyzja Komisji Europejskiej z 21 października 2008 r. w sprawie inwestycji gminy Rotterdam w kompleks Ahoy, nie musi on powodować automatycznego uznania działania właściciela nieruchomości za niezgodne z prawem pomocy publicznej. W przypadku funduszy unijnych ma to zasadnicze znaczenie na etapie trwałości projektu i zmian właściciela lub podmiotu zarządzającego infrastrukturą.

Szereg konsekwencji

Występowanie pomocy publicznej niesie za sobą szereg konsekwencji, które wskazywane były już w poprzednich częściach niniejszego artykułu. W tym miejscu warto wspomnieć, że w przypadku zaistnienia pomocy publicznej trzeba pamiętać o tzw. zakazie kumulacji. W przypadku regionalnej pomocy inwestycyjnej pomoc udzielana w odniesieniu do tych samych wydatków kwalifikowanych lub tej samej inwestycji podlega sumowaniu z każdą inną pomocą, niezależnie od jej for-

Należy także pamiętać, że pomoc publiczna może wystąpić nie tylko na etapie budowy, ale również w trakcie eksploatacji infrastruktury. Stanie się tak w sytuacji, w której wybudowany obiekt zostanie przekazany podmiotowi zarządzającemu na zasadach korzystniejszych niż rynkowe.

my i źródła. Oznacza to, że nie będzie możliwe łączenie środków np. w ramach RPO oraz FRKF, jeśli poziom dofinansowania przekroczyłby maksymalny poziom pomocy, wynikający z mapy pomocy regionalnej. Mówiąc inaczej, jeśli aquapark uzyska dofinansowanie na maksymalnym poziomie w ramach RPO, nie jest możliwe wsparcie projektu dodatkowymi środkami, tak krajowymi jak i europejskimi.

Podsumowując, należy stwierdzić, że budowa infrastruktury sportowej, a w tym obiektów basenowych, nierzadko rodzić będzie uzasadnione pytania o występowanie pomocy publicznej. Dlatego też istotne jest, aby w takich sytuacjach dokonać prawidłowej analizy, która pozwoli jednoznacznie rozwiązać powyższe wątpliwości. Nie przeceniając jej zasadności wypada wspomnieć, że we wspomnianym wyżej przedsięwzięciu, polegające na dofinansowaniu kompleksu w Rotterdamie, szczegółowe wyliczenia zewnętrznej firmy doradczej były jednym z kluczowych elementów przesądzających o pozytywnej dla gminy decyzji Komisji Europejskiej.

W kolejnych numerach „sportplusa” rozważymy kwestie związane z rodzajami transferów, mogących być uznane za pomoc publiczną, poziomami występowania pomocy, a także problematyką pomocy publicznej w gospodarowaniu środkami z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej.

Kancelaria Doradztwa Gospodarczego
Cieślak & Kordasiewicz
r.cieslak@kdg.waw.pl
z.wojciechowski@kdg.waw.pl

Kancelaria opracowuje m.in. opinie i ekspertyzy związane z występowaniem pomocy publicznej w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Rysunek 2.

